

Månadsnytt

Årgång 30 – Nr 5 – Augusti 2014

Sveriges Pensionärsförbund – Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen

Fiby urskog i Uppland. Så här såg skogen ut runt Karlskoga för 400 år sedan före järnhanteringen. Läs om den bergs-historiska höstutflykten på sidan 13. Foto: Allan Hede

**Läs på
sidorna 4-5
om
vårutflykten
till Långban.**

**Jobbigt att
köpa TV?
Bengt Aldén
berättar på
sidan 11**

**Viktig
information i
KPR-rapporten!
Läs på
sidan 10**

Almanackan

(Sparas till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt tisdagen den 16 september kl. 16.00.

Distribution fredagen den 26 september.

Måndag 8 september kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Tisdag 9 september

Höstutflykt. Se notis! Anmälan till exp.

tel. 302 40 senast fredag 5 september kl. 11.30.

Torsdag 11 september kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Tisdag 16 september kl. 14.30

Vetgiriga Veteraner. Solbringens Matsal.

Marianne Stenström, konsumentrådgivare –
lär oss att hantera telefonförsäljning.

Anmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag
15 september kl. 11.30.

Torsdag 25 september kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Lördag 27 september kl. 10.00-12.30

Träffen. Konstrundan. Se notis! Kaffe serveras.

Måndag 29 september kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Måndag 6 oktober kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Torsdag 9 oktober kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Vetgiriga veteraner

Tisdagen den 16 september kl. 14.30

i Solbringens matsal.

OBS ny tid och lokal.

Program:

Konsumentrådgivare

Marianne Stenström:

Din rätt som konsument

Marianne lär oss att hantera telefonförsäljare
med mera.

Kaffedrickning och sedvanlig samvaro.

Anmälan senast måndag den 15 september
kl. 11.30 till exp., e-post spfkarlskoga@telia.com
eller tel 302 40.

Välkommen till ett lärorikt föredrag.

*Gunnel Ringman
Sten-Åke Bengtsson*

Expeditionstider

Fr.o.m. 18 augusti har vi öppet måndag-tisdag
och torsdag-fredag mellan kl 10.00 och 12.00.

Vi hälsar följande ny medlem välkommen

Jan Nyberg, Kilstavägen 1 C

**Våra arrangemang
sker i samarbete med
Studieförbundet
Vuxenskolan**

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:
Annonser:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens PlusGiro:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Birgitta Hede, **Jan-Olof Forsling**, **Lena Kinell** och **Majken Lasson**.
Per Aspeli, tel 537 81. E-post: per.aspeli@hotmail.com
SPE, Solbringens 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.
E-post: spfkarlskoga@telia.com Öppen måndag, tisdag och fredag kl. 10-12.
Siv Kanon, tel 513 57. E-post: siv-kanon@spray.se
Lena Kinell, tel 557 57. E-post: lenakinell@gmail.com
Leila Raudsaar, tel 181 01. E-post: leila@raudsaar.com
www.spfkarlskoga.se E-post: christer@lasson.st
94 41 25-4
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Ordföranden har ordet

Så har det blivit dags för ny hösttermin. Vilken vac-ker sommar, men vart tog den vägen? Jag tror aldrig jag upplevt att en sommar gått så fort. Eller är det som det sägs att allt går bara fortare ju äldre man blir?

I valtider går det inte att undvika frågor om valet. Nästan allt inrikes handlar nu om valet, på TV, affischer, överallt påminns man om detta. Så skall det också vara i en demokrati. Alla skall få göra sin röst hörd. Tyvärr är det inte alla människor på vår jord som får uppleva detta.

För mig är detta det första valet som jag har stort fokus på äldrefrågorna. Jag har upptäckt att det inte kommer upp många frågor som handlar om äldre. Äldrefrågorna ger inte upphov till hetsiga debatter och ger heller inte tillfällen till smutskastning politiker emellan.

Det är egentligen konstigt att det är så tyst omkring frågor som rör 25 % av valmanskåren. Räknar man kallt med att man får våra röster ändå? Men så går jag till mig själv före pensioneringen. Hur mycket av min tid gick åt att sätta mig in i frågor som gällde äldre? Sanningsenligt så var det nog inte så mycket. Jag vet att jag aldrig har motsatt mig något som handlat om att pensionärer skulle få det bättre. Jag har då tänkt på mina äldre anhöriga. Nu när jag själv är där förstår jag att vi äldre måste ta tag i de här frågorna själva.

Vi måste kräva representation i de olika församlingarna i samma utsträckning som vi är till antalet. Vi måste kräva att 25 % av de olika platserna skall innehas av oss. Hela det demokratiska systemet går ut på att alla skall vara delaktiga och att riksdag, landsting och kommuner skall representera folket. SPF, PRO och Skpf i Karlskoga beslöt att göra gemensam sak och ordna en träff med Karlskogas politiker och fråga dem hur de tänker sig de fyra kommande åren för Karlskogas pensionärer d.v.s. 25 % av deras tänkbara väljare. När ni läser tidningen har träffen varit. Det ska bli mycket intressant.

Lite i skuggan av valet har höstterminen så sakta börjat och vi börjar med våra aktiviteter. Ekonomikursen den 23 september måste tyvärr utgå, men vi har många andra aktiviteter att erbjuda. Det är vetenskapligt bevisat att gemenskap leder till bättre hälsa.

Siv Kanon

En något förkortad version av annons från Örebrodistriktet:

Inspirationsdag SPF – Örebrodistriktet Den viktiga sömnen

En dag för alla som vill veta mer
och gärna vill diskutera sömn
ur många aspekter.

Tisdagen den 16 september,
klockan 09.00-16.00 träffas vi i SPF:s lokaler,
Klostergatan 7-9 i Örebro, portkod 4832

VIKTIGT

Ange: Insp14:5

**Föreningstillhörighet, namn, adress,
telefon och e-post.**

Sista anmälningssdag 6 september.

Använd i första hand e-post:

info@spforebrodistriktet.se

I andra hand ring SPF:s kansli: 019-611 30 55

Telefontid: måndag-torsdag kl 10.00-12.00

Dagen kostar 100 kr inkl. lunch och kaffe.

Easyline

Många SPF:are deltar i Träningslagrets cirkulationsträning som riktar sig till 65+. Det kan finnas platser över nu i höst. Start i mitten av september.

Om du är intresserad eller vill komma på ett studiebesök är du välkommen att kontakta någon av nedanstående.

Ingall Ericson

ingall.ericson2@gmail.com

mobil 070-540 29 19

Ulla Forsling

ulla.forsling@blixtnet.se

tel 549 23 eller 076-835 49 23

Se bild på cirkulationsträning i Träningslagrets annons på sista sidan!

Vårutflykt

Det var den 9 juni, en vacker sommar- dag med strålande sol och värme, och vi var 29 förväntansfulla personer som samlats till vårutflykt.

Vi gav oss iväg i privata bilar och målet var Långbans gruvby ungefär två mil nordost om Filipstad. För planering och guidning stod Allan Hede.

Långbans gruvby

Väl framme berättade Allan om Långbans gruvby som är en av de mest välbevarade gruv- och hyttmiljöerna i östra Värmland.

Gruvbrytningen började i mitten av 1500-talet då även en hytta anlades. Den nuvarande hyttan byggdes ca 1850 och bestod av rostugn och masugn och var i drift till år 1930. Det var vid den tid då nya processer för järnhanteringen kom, vilket ledde till att flertalet mindre hyttor i Bergslagen slogs ut.

Från början bröt man i Långban järnmalm och senare manganmalm fram till 1957. Därefter bröts dolomit innan gruvverksamheten lades ned helt 1972. De mäktiga varphögarna vittnar om att den månghundraåriga gruvverksamheten har varit omfattande. Sälunda har man brutit ca 1 miljon ton järnmalm, ca ½ miljon ton manganmalm och drygt 0,8 miljoner ton dolomitkalksten. Numera är Långbans gruv- och hyttby ett skyddat och mycket välbevarat byggnadsminne.

Mineralrikedom

Allan är specialist på geologi, bergarter och mineraler och gav oss en översiktlig beskrivning av jordskorpan utveckling sedan närmare två miljarder år tillbaka i tiden. Just här i Långban ledde det till att man på en begränsad yta kan hitta flera mineralarter än på något annat ställe i världen, nämligen närmare 300, och fler än 60 av dessa blev först upptäckta här. Detta har gjort att platsen blivit av internationellt intresse.

Allan Hede guidar.

Lunch och rundvandring bland byggnadsminnen

Vi kom till den gamla före detta disponentbostaden. Här finns nyöppnade Anna Carolinas kök och här startade vi med att inta en välsmakande lunch. Därefter följde en rundvandring bland alla byggnadsminnen, bland dessa hyttan, nya schaktets lave, den nya och den gamla mineralutställningen.

Huset med gamla mineralutställningen. De stora varphögarna vittnar om en omfattande gruvbrytning.

Här finns också minnesstenen över uppfinnaren John Ericsson, främst känd genom krigsfartyget Monitor (som deltog i det nordamerikanska inbördeskriget) och för utvecklingen av propellern. Brodern Nils är känd för utbyggnaden av järnvägen i Sverige. Båda är födda i Långban.

Tibergs udde

Inom Långbans gruvområde ligger naturreservatet Tibergs udde bildat år 1980. Det är ett gammalt odlingslandskap med en, på grund av den kalkhaltiga marken, ovanligt artrik flora. Bland annat finns här sju olika orkidéer. Vår vandring blev här en rent botanisk exkursion.

Guckusko, fridlyst orkidé.

Jungfru Marie Nycklar, orkidé.

Tvåblad, orkidé.

Ett stort tack till dig, Allan Hede, för denna innehållsrika dag. På hemvägen var det flera av oss som tog en kaffepaus vid Utpostens Café strax norr om Filipstad där vi hade en milsvid utsikt över de blånande bergen vid horisonten.

Utsikten från Utpostens Café. (Bilderna är tagen från toppen av utsiktstornet.)

Christer Lasson har gjort ett utmärkt bildspel över utflykten till Långban som kan ses på vår hemsida www.spfkarlskoga.se. Gå gärna in och titta på det.

Jan-Olof Forsling
Friskvårdssamordnare
Foto: **Ulla Forsling**

Vårträff för 80+

80+-träffen genomfördes den 24 april i Solbringens samlingssal.

Vi var ca 30 deltagare. Det utlovade programmet om konsumentrådgivning utgick tyvärr på grund av sjukdom. I stället kunde Birgitta Söderman komma med kort varsel. Hon berättade om teaterföreningen Lysets historia och verksamhet på ett mycket intressant och uppskattat sätt.

Ansvariga för program och servering var Lena Kinell, Siv Kanon, Birgitta Nilsson och Marianne Leijder.

Ny möjlighet att ta del av Konsumentrådgivarens föredrag kommer i höst på Vetgiriga Veteraners möte den 16 september. **Se notis i detta nummer av Månadsnytt!**

Lena Kinell

Ingen taxi finns på natten

En bekants granne skulle ta sig hem från akuten på natten och tänkte därför ta en taxi men fick beskedet att taxi inte kör på nätterna.

Det fanns inget annat att göra än att ringa sonen som bor i Örebro och han fick komma och hämta henne och köra henne hem och sedan själv fortsätta till Örebro.

Sens moral: Håll dig frisk, och om du måste uppsöka akuten så se till att du har någon som kan skjutsa hem dig!

Majken Lasson

Utdrag ur:

SPFs valmanifest för allas rätt till valfrihet, trygghet, rättvisa och inflytande

Valfrihet

1. Äldre bör ha rätt att arbeta kvar så länge de vill på arbetsmarknaden.
2. Bygg bostäder av olika typ och med olika upplåtelseformer, inklusive trygghetsboenden.
3. Valfrihetsgaranti vid fyllda 90 år: bo kvar hemma med eller utan stöd eller flytta till ett bra äldreboende utan krav på biståndsbeslut.

Trygghet

4. Ändra pensionssystemet så att pensionen inte kan sänkas per automatik.
5. Jämlik vård och omsorg i hela landet – en lag, en huvudman och avveckla landstingen.
6. Sjukvården måste minst en gång per år gå igenom läkemedelsanvändningen för patienter som fyllt 75 år.

Rättvisa

7. Skatt på pension och inkomst från arbete ska vara lika.
8. Även pensionärer som vårdar en anhörig i hemmet bör få ersättning.

Inflytande

9. Fler äldre behövs i politiken.
10. Lagstifta om pensionärsråd i alla kommuner, landsting och regioner.

Hushållsnära tjänster

Hem- och flyttstäd • Trädgårdsarbete • Gräsklippning
Fixarservice • Snickeri

SENIORFIXAREN

Telefon 070-496 12 40 • www.seniorfixaren.se

Dynasafe – the good guys

Jörgen Björkman, VD på företaget Dynasafe besökte SPF:s Vetgiriga Veteraner den 15 april.

Jörgen Björkman, VD för Dynasafe.

Dynasafe är ett spännande företag som de flesta av oss nog visste väldigt lite om. Vi fick höra en del om hur företaget startade och efter många turer nu ägs av ett riskkapitalbolag.

Dynasafe består av flera delar.

Dynasafe Demil Systems ägnar sig åt att utveckla och tillverka utrustning för att förstöra ammunition, granater och liknande.

Man använder gastäta kammare med 1 m diameter som garanteras tåla detonation motsvarande 5 kg trotyl. En större kammare är garanterad för 8 kg trotyl, men båda tål mycket mer.

Vi fick se effekten av en detonation av ca 2 kg trotyl i en ambulans. Effekten var förfärlig och förstörelsen total. Sedan fick vi se ca 5 kg trotyl detonera i Dynasafes säkra kammare. Man märkte ingenting!

En motsvarande produkt finns också som kan förflyttas radiostyrt och är kombinerad med en robot som lyfter det farliga eller misstänkta föremålet på plats i kammaren.

En annan variant är liknande utrustning för

att förstöra kemiska stridsmedel. Det vanligaste är senapsgas och det finns mängder med gammal sådan ammunition som bör förstöras. Till 99 % bryts senapsgasen ner vid upphettning till hög temperatur. Resten förstörs vid rökgasrening.

Jörgen berättade bland annat att det fanns lager av kemiska vapen i Libyen efter Gaddafi. Dynasafe levererade utrustning för förstöring och rökgasrening till en anläggning i den libyska öknen.

Ett annat stort förstöringsprojekt har gällt japanska granater som lämnades kvar i Kina efter andra världskriget. Det handlade om flera 100 000 sådana.

Dynasafe Protection Systems utvecklar och bygger kammare för säker transport av explosiva produkter. Som exempel kan nämnas anläggningar vid bagageband på flygplatser. Misstänkt bagage kan transporteras iväg på ett säkert sätt för eventuell förstöring.

En rätt avancerad kombination har en fjärrstyrd traktor med en robot som kan greppa t.ex. en bomb och stoppa in den i en destruktionskammare, se bild nedan från företagets hemsida.

Dynasafe Area Clearance är ett systerföretag som arbetar med att söka och röja minor. Ett exempel är Sydsudan där behovet är enormt. Sökningen görs både mekaniskt och manuellt och man har så säkra metoder att inga svåra olyckor har inträffat.

Vi kunde förstå att det som genomsyrar allt utvecklingsarbete inom Dynasafe är säkerhetstänkandet. Allt arbete med förstöring av olika slags explosiva produkter eller kemiska stridsmedel och liknande måste göras på ett sådant sätt att inga olyckor ska behöva inträffa.

Det var ett intressant ämne och Jörgen Björkman berättade kunnigt och engagerat. En timme hade förflutit "på nolltid" och det blev en hel del frågor från åhörarna. Jörgen tackades med applåder och blommor.

Text och foto: Birgitta Hede

SPF har planerat följande resor och aktiviteter:

Shoppingresa i Östgötabygden

Onsdag 10 september. Pris: 465 kr

Vi kommer att besöka olika shoppingställen i Östergötland.

Vårt första stopp blir hos **Gunnes Väskor**, där vi intar vårt förmiddagskaffe.

Besök blir det också på **Boxholms Ost**, **Brunneby Musteri** och **Vätterns väveri**, där vi kommer att få vårt eftermiddagskaffe.

”Gamla Linköpings Vårdshus” står för lunchen på denna resa.

I priset ingår: Bussresa, förmiddagskaffe, lunch samt eftermiddagskaffe med dopp.

Julmarknadsresa till Taxinge slott

Torsdag 20 november

Återkommer med mer information och pris i nästa månadsnytt!

Göteborgsoperan Kristina från Duvemåla

21-22 januari (ons-tors). Pris: 2.030 kr

En musikal byggd på **Vilhelm Mobergs utvandrarepos**. Säsongens stora musikal tar oss tillbaka till de djärva emigranternas magra 1800-tal, över Atlanten och till det nya landet. Kristina från Duvemåla var den första musikal som spelades på Göteborgsoperan och är en av de mest framgångsrika i sitt slag som spelats i huset. Många har nog sett den, men den tål att ses om!

I priset ingår: Bussresa, parkettbiljett, övernattnings på hotell inkl. frukost och middag!

OBS! För att vi ska få behålla biljetterna, behöver anmälan ske snarast, dock senast den 15 december!

Musikalen Evita på Göta Lejon

Söndag 26 oktober. Pris: 1.390 kr

Evita Peron föddes fattig, drevs av ambition och trollband en hel värld med sin karisma. Tim Rice och Andrew Lloyd Webbers musikal berättar den sanna historien om ikonen Evita Peron.

Charlotte Perrelli gör huvudrollen i Evita. När hon gjorde rollen på Malmö Opera 2012 fick hon fantastiska lovord, från både svensk och dansk press.

I priset ingår: Bussresa, parkettbiljett, tvårättersmiddag exkl. dryck på Slottspaviljongen.

Anmälan till resorna görs direkt till Marianne Cornelid, tel. 0586-505 98 eller 070-316 64 65.

Påskresan 14 april i Värmland

Resan gick först till Solbacka Gästgifveri i Östra Ämtervik, 3 km från Mårbacka. Där intog vi en välsmakande påskbuffé. Den som ville kunde t.ex. köpa ett glas whisky, då innehavaren av gästgiveriet har profilerat sig på whisky och hade en mängd olika sorter och schemalagda whiskyprovningar.

Resan gick sedan vidare norröver till Sahlströmgården utanför Torsby (se bild), där fick vi ta del av berättelsen om Per Sahlström och hans 10 barn. Han kallades även för Fryksdalskungen.

Till hans förtret blev tre av hans barn konstnärer, Anna blev målarinna, Bror blev skulptör och träsnidare och Ida vävde och designade textilier och möbler.

Efter att ha avnjutit kaffe och god kaka väntade ett besök i Hantverksboden, där mycket fanns att inhandla från olika designers, från Klässbols linneväveri, värmländsk keramik, glas och deras hemvävda gardiner och mattor av egen design.

Ett besök på Sahlströmska gården rekommenderas verkligen och guiden var otroligt bra.

Monica Carlsson

KARLSKOGA KONSERTFÖRENING

HÖSTEN 2014

SÖNDAG 7 SEPTEMBER KL. 17.00 I MÖTESPLATS ALFRED NOBEL, BJÖRKBORN

**EN KVÄLL MED NORDISK MUSIK
KRYDDAD AV MOZART**

Blå Bergens Kammarstråkar tillsammans med Per Svansbo och Torbjörn Rapp

LÖRDAG 27 SEPTEMBER KL. 19.00 I BREGÅRDSSKOLANS AULA

POP & ROCK GOES SYMPHONIC

Karlskoga SymfoniOrkester tillsammans med Johan Boding och Sara Löfgren samt kompgrupp och Popkör under ledning av Ulf Wadenbrandt.

SÖNDAG 12 OKTOBER KL. 17.00 I MUSIKPALATSET

MUSIKPALATSETS 10-ÅRSJUBILEUM

Karlskoga Konsertförening, Bofors Musikkår, Bygdegillet, Öjebokören, Karlskoga Kammarkör, Karlskogarevyn Görsköj, LEMA bälgar & Karlskoga Felare

SÖNDAG 26 OKTOBER KL. 18.00 I KARLSKOGA KYRKA

VIVE LE SAXOPHONE

Rollin' Phones och Olle Persson

SÖNDAG 30 NOVEMBER KL. 18.00 I KARLSKOGA KYRKA

ADVENTSKONSERT

Karlskoga SymfoniOrkester, Chorus Cantilli och solisterna Ingrid Langaard, Eva Dobreff och Kerstin Chrunak. Under ledning av Leif Karlsson

SÖNDAG 21 DECEMBER KL. 15.00 I MÖTESPLATS ALFRED NOBEL, BJÖRKBORN

ACOUSTIC WINTER

Underhållning i väntan på julen
Stran Cetin, Melinda de Lange och Samuel Gajicki

TORSdag 8 JANUARI 2015 KL. 18.00 I BREGÅRDSSKOLANS AULA

TRETTONDAGSKONSERT

Wärmland Opera Orkester med Mats Zetterqvist och Ann-Louise Lögdlund

Information om biljetter finner du på Biljettstället samt på vår hemsida www.karlskogakonsertforening.se

Upprustning av lokalen på Hotellgatan

Detta har utförts och planerats:

Curt Konradsson har lagt bänken med TV, video och DVD. TV:n är utbytt till en platt modell. Headset för mikrofon har köpts in.

Leila Raudsaar och Gunn Andersson ansvarar för en uppfräschning av de gula skåpluckorna. (Det senare är ännu inte klart.)

Allt under ett tak!

Öppet alla dagar 8-22

Telefon 676 70

www.maxikarlskoga.se

MAXI

ICA STORMARKNAD

KARLSKOGA

Rapport från Kommunala Pensionärsrådet

Majsammanträdet var förlagt till Lötängens vårdboende. Trivsamt miljö såväl ute som inne. Trädgårdens utformning var tilltalande.

Årsredovisning

Karin Björkman, numera kommundirektör, skulle ha presenterat årsredovisningen för 2013, mål och budget för 2015-2017. Det blev i stället **Patrik Jonsson** som tillsammans med **Elisabeth Sederborn** delar på chefskapet för socialförvaltningen tills ny chef har rekryterats.

I årsredovisningen för 2013 redovisas socialförvaltningens samtliga områden. För vård och omsorg påvisas behovet av fortsatt arbete med kvaliteten, handlingsplaner, utvecklingsområden och lärande studiebesök.

Samverkan

För att kommunen ska klara den alltmer växande gruppen 80-åringar och äldre bör enligt konsulter samverkan mellan förvaltningarna komma till stånd. Allt kan inte vila på socialförvaltningen.

Behovet av mer personal tycks nödvändigt för att nå uppställda mål från stat och kommun. Beslutar politiker att lägga sig på en lägre nivå än vad Socialstyrelsen föreskriver behöver man också vara beredd på kritik och eventuella sanktioner från Socialstyrelsen.

Viktiga områden

I **Mål och budget för 2015-2017** finns bland andra följande områden, som berör socialnämnden, uppe för diskussioner:

- Framtida bostadsförsörjning
- Befolkningsprognos och befolkningsstatistik
- Ökad grundbemanning
- IT-guide
- Organiserade aktiviteter inom särskilt boende
- Etiska riktlinjer för det politiska arbetet.

Svar har lämnats till KSAU (kommunstyrelsens arbetsutskott). Mer information kommer säkert under hösten.

ÄBIC = äldres behov i centrum

Socialförvaltningen har också börjat införa Socialstyrelsens nya modell i ÄBIC (äldres behov i centrum). Modellen syftar till att äldre personer ska få hjälp och stöd utifrån sina individuella be-

hov, inte utifrån utbudet av existerande insatser. Syftet är att vården och omsorgen ska vara mer likvärdig och rättssäker och att man använder ett gemensamt språk. Syftet är också att den äldre, och hans eller hennes närstående, ska få möjligheter att medverka i utredning, planering och uppföljning av stödet.

Nattillsyn med kamera "Nattfrid"

Socialförvaltningen kan nu i ett utvecklingsprojekt "Nattfrid" erbjuda nattillsyn med kamera. Syftet är att inte störa din nattsömn mer än nödvändigt men ändå ge tryggheten att någon tittar till dig.

Nattillsynen med kamera ska ses som ett erbjudande och ett komplement till vanligt besök. Du bestämmer när kameran ska vara aktiverad. Insatsen är självklart frivillig. Mer information ges av **Eva Persson** som berättade om kameran, 0586-618 58.

*Britt-Marie Danielsson
Ledamot i KPR*

Lördagsträffen 27 september

Konst Runt Möckeln

För tionde året i rad ordnas Konst Runt Möckeln sista helgen i september. På 33 ställen finns 47 utställare.

20 – 28 september pågår en samlingsutställning i Karlskoga konsthall.

På Träffenlokalen, Hotellgatan 10, ställer **Gunnel Grahn** och **Majken Lasso** ut 26 – 28 september.

Gunnel målar i olja och tillverkar smycken. Majken väver trasmattor och tavlor i garn och trasor.

På Lördagsträffen 27 september kl 10 – 12.30 kan man bese verken och sedan ta sig en kopp kaffe med dopp.

Vi välkomnar alla, även icke medlemmar.

TV-köpet

Det här är en historia om när två pensionärer skulle köpa en ny TV.

Vi hade visserligen sedan flera år tillbaka en s.k. platt-TV i sovrummet och en hyfsad s.k. tjock-TV i vardagsrummet. En tjock-TV är som alla vet betydligt större och tyngre än de nyare platta skärmarna.

Efter diverse diskussioner om huruvida det inte var dags att byta ut "tjock-TV:n" mot en "platt-TV" framhärddade frun i familjen, med all rätt, att den gamla väl kunde duga så länge den fungerade, och det gjorde den ju.

Men som den prylintresserade maken i familjen så studerade jag naturligtvis med visst intresse mängden av reklamblad som med jämna mellanrum damp ner i brevlådan med oslagbara TV-utbud. I samband med andra affärsbesök i såväl hemstaden som regionhuvudstadens köpcentra kunde jag ibland inte låta bli att kasta trånande blickar på utbudet av TV-apparater. Men beslutet gällde och den gamla fungerade.

Men i början av sommaren tändes mitt hopp. Tjock-TV:n började visa tecken på ålderskrämpor. Vid uppstarter och strax innan den blev varm hände att bilden på den högra sidan började fladdra lite. Men bilden blev snabbt bra. Men så småningom tilltog i alla fall "fladdrandet" och då tyckte även hustrun att vi nog kunde tänka oss en nyare TV.

Men nu vidtog en intern diskussion i familjen. Hustrun framhöll att det väl räckte med en 42-tums TV, medan undertecknad framhärddade i att vi borde slå till med 48-tummare. Efter några sonderingar i den på Skolgärdet befintliga TV-affären blev det efter lite diskussioner mellan hustrun, mig och vänliga och förstående försäljare en 48-tummare.

Apparaten i fråga fanns bara kvar i ett exemplar upphängt på väggen. Alltnog, den plockades ner och bars ut till baksätet på vår bil med medföljande prylar till ett bordsstativ i en plastpåse. Väl hemma kunde jag snabbt konstatera att bordsstativets delar inte alls passade till apparaten ifråga. Uppställd i

rummet verkade också apparaten stor och efter en natts funderande insåg till och med jag att hustrun nog hade rätt och att det hade räckt med en modell mindre. Sagt och gjort: Dagen därpå åkte vi tillbaka till affären med åbäket och påtalade också misstaget med stativet. De ursäktade sig och ville gärna visa andra modeller.

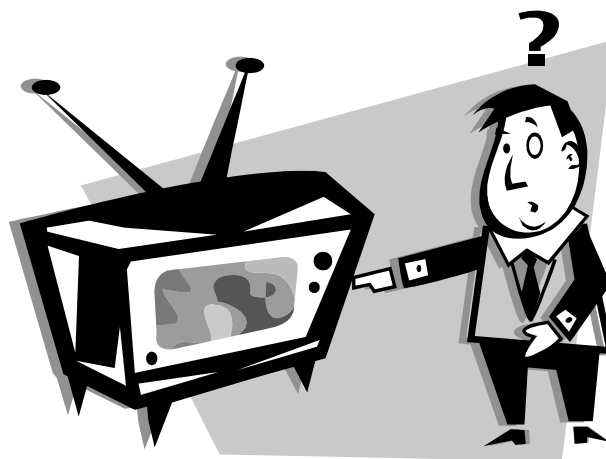
Men påverkad som jag blivit av alla tekniska data och all reklam måste man ju ha Smart-TV-funktionerna och 3D-möjligheterna, bakgrundsbelysning och separat högtalare var ju också finesser som var nödvändiga. Som gammal fotograf ville man ju också ha en apparat med bra skärpa. Det blev en sådan efter visst motstånd från den kloka hustrun som framhärddade i att vi kanske inte behövde ha alla dessa extra och dyra funktioner. Dessutom gick jag på att köpa en dyr försäkring ifall åskan skulle slå ner i dyrgripen!

Jag frågade lite försynt om en bruksanvisning till apparaten. Ja, det fanns ett litet häfte, resten skulle finnas i TV:n och med hjälp av den egna datorn skulle installationen gå som en dans!!!

Det tog flera timmar för den ena mågen, som är rätt kunnig på teknik, att få i gång funktionerna. Dock inte alla. Fler försök ska göras. Det här med ny teknik är minsann inte lätt och framförallt inte för gamla pensionärer.

Alltnog, vi fick också hjälp av mågen att även bära ut det gamla tunga tjockskrälet till bilen för vidare transport till Danotippen där det stod flera andra tjockisar på rad.

Sens moral: Lyssna gärna om möjligt på en klok hustru, så spar ni både pengar och besvär.

Bengt Aldén

Kajsa Jansson berättar vidare

Kajsa var här i oktober ifjol och berättade om sitt liv som bilhandlare. Många hade inte möjlighet att lyssna på henne då, men den 13 maj i år kom hon tillbaka och berättade vidare.

Sammankomsten var denna gång på Solbring-en. Många hade mött upp till en väldigt trevlig eftermiddag.

Kajsa gick först runt och hälsade på publiken och började sedan berätta om sitt liv. Hon bor sedan 46 år med sin Harald i Vibäck. Hon började på administrationen för Värmlands Bilförsäljning – numera Helmia – men hon ville gärna syssla med försäljning av bilar.

Bilbranschen är en mycket mansdominerad bransch med typiskt manliga koder, så det var inte så lätt att komma in där. Men så lanserades en ny produkt – leasingbilen. Den var ingen av de manliga medarbetarna imponerad av. ”Den här skiten kan väl du ta hand om” fick hon höra.

Detta innebar att hon fick sluta med administrationen och börja som säljare. Detta passade henne som hand i handske och hon gick in för det med liv och lust. Hon hade idéer och hittade på jippon av olika slag. Det var inte alltid så populärt bland killarna men det hindrade inte att de ibland knuckte dem.

Men Kajsa ville bli sin egen och i början av 80-talet tog hon över agenturen för Volvo i Filipstad, Hällefors och Hagfors som gick dåligt. Hon förstod att många väntade sig konkurs men just därför var hon fast besluten att klara av det. Men hon fick verkligen kämpa. Hon var tvungen att vara säker på att ha pengar till skatter, hyror och annat. Det var hårt slit men hon klarade av det. Så småningom fick hon tillfälle att köpa agenturen i Karlstad. Detta var ju en mycket större agentur och mer lönsam.

Här startade hon Kajsas klubb. Hon hade nämligen märkt att kvinnliga kunder blev sämre behandlade än manliga och nu ville hon stärka deras självförtroende. Klubben hade tio träffar per år i bilhallen. Det viktigaste var inte att prata bilar utan samvaron som sådan. De som ville fick lära sig meka med sina bilar.

Första året sålde hon 40 bilar. Kajsa betonade mycket skillnaden mellan manligt och kvinnligt

beteende hos säljarna. Kajsa jobbade långsiktigt. Hon väntade sig inte stora resultat genast. De manliga kollegerna ville ha resultat direkt.

En man i Grums vann fem miljoner på Lotto och blev intervjuad av tidningen Expressen som frågade vad han skulle göra med alla pengarna. Mannen svarade att han skulle köpa bilar till familjen hos Kajsa. Detta läste Per Gyllenhammar och han skrev till Kajsa och gratulerade.

Kajsa var noga med sitt bemötande mot kunder. Hon påpekade att det var viktigt att alla blev sedda. Detta försökte hon överföra till sin personal som hon ville ha en bra relation med. Hon påpekade hur viktigt det var att se när någon gjorde något bra. För att uppmärksamma detta skaffade hon kristallglas som hon gav till dem som gjort en bra insats. Detta uppskattades mycket. Alla ansträngde sig för att göra sitt yttersta. När hon skulle sluta förväntade hon sig att bli firad men vad hände? Personalen undrade hur det nu skulle bli med glasen!

Det var ett väldigt intressant och roligt föredrag som gav upphov till många skratt. Vid kaffet efteråt kommenterades nog en del sanningar.

Text och foto: Majken Lasson

*Vi finns när du
behöver oss*

Du får hjälp med allt som rör en stilfull och
värdig begravning.

Vi hjälper dig fylla i Vita Arkivet, välja grav-
sten och teckna begravningsförsäkring.

Hembesök • Jour dygnet runt

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Varmt välkommen!

FONUS

fonus.se

Vi gör din värld tryggare!

Skilsmässa – Samboavtal – Testamente – Äktenskapsförord

Livet är fullt av stora livsavgörande händelser. Du gifter
dig, du blir förälder, ni separerar, någon nära dör, du
flyttar ihop med någon du älskar är bara några exempel.

Vi hjälper dig att undvika de vanligaste juridiska fallgro-
parna redan innan de sker. Låt oss ta hand om ditt tes-
tamente, äktenskapsförord, arvskifte, bodelning, sam-
boavtal, gåvobrev m m, så kan du koncentrera dig på
ditt nya liv, kärleken, minnena, barnen och romantiken.

Familjens jurist, Värmlandsvägen 2, Karlskoga.

Tel. 0586-534 40

Sveriges största juristbyrå inom familjejuridik
– din hjälp vid livets stora händelser.

 Familjens jurist
www.familjensjurist.se

Höstutflykt till Lunedet

tisdag 9 september

Bergshistoria i närområdet

Resan går till Lunedet där vi börjar med en lätt
lunch eller för de som så önskar kaffe med smörgås
på Café Bergsmansgården. Efter avslutad förtäring
fortsätter vi med en rundvandring och tittar på de
bergshistoriska lämningar som finns kvar där.

Allan Hede är som alltid vår kunniga guide
och berättar om Lunedets (Knappforsens) bergs-
historia. På hemvägen stannar vi till i Lonnhyttan
där vi jämför dess utseende med hur det var för
150 år sedan enligt den oljemålning som finns på
Hembygdsgården, se fotot ovan. (Allan har också
med sig en bild av målningen).

Vi avslutar med att stanna till tre kilometer norr
om Källmo där vi tittar på och spekulerar om ett
röse som sannolikt härrör från järnåldern. Röset
är ganska brant varför Allan berättar om det där
vi parkerar bilarna. Åter i Karlskoga mellan kl 16
och 17.

Vi samlas utanför SPF:s expedition **tisdag den
9 september kl 11.30** och åker i egna bilar.

Anmäl dig senast fredag den 5 september till
expeditionen tel. 302 40 eller till undertecknad
och lämna då telefonnummer.

Ange om du behöver skjuts eller om du kan
erbjuda plats i din bil. Minst 10 anmälningar krävs
för att utflykten ska bli av.

Mycket välkommen!

Jan-Olof Forsling

tel: 0586-549 23

mobil: 070-282 05 51

e-post: jof@blixtnet.se

Be försiktigt – du kan få mer än du behöver!

Ja, så var det dags igen, vår "hösttermin" har börjat. Plötsligt förväntas jag att återigen bidra med något lite lättsamt till vårt Månadsnytt.

Det faller sig naturligt att börja med Sommaren: Utan att kallas religiös har jag i alla fall min barnatro kvar och följaktligen har jag nu i över 80 år bätt min aftonbön, även om den numera övergått till ett lätt samspråk med Vår Herre, bättre anpassat till min ålder.

Sålunda bad jag, med tanke på mina närstående, att det skulle bli en varm och skön sommar för alla dem som "arbeta och äro betungade" som det står i Bibeln – och beträffande värme blev jag bönhörd!

I fortsättningen skall jag vara försiktigare med vad jag ber om. För oj, så jobbiga de där veckorna blev då termometern höll sig omkring 30°!

Jag tror aldrig jag mått så dåligt, det var tungt att andas och allting kändes bara väldigt jobbigt – orkade ingenting! Inte ens face-book fick något stoff.

Någon frågade mig var jag varit, och jag svarade naturligtvis helt tanklöst att "jag har suttit inne". Nu är ju det vad kriminella svarar när dom suttit på "kåken"! Alltså vill jag härmed be er om ni hör några illvilliga rykten att förklara att det betyder: Jag har vistats inomhus!

Min bostad är mycket sval eftersom den aldrig besväras av minsta solglimt, så vid sådana här extrema tillfällen är den underbar och hjälpte mig att överleva!

Av detta har jag nu lärt att vara lite försiktigare när jag talar med Skaparen, eftersom jag har mångårig erfarenhet av att då och då lyssnar Han!

Som vanligt har jag läst mycket – här kommer ett exempel: Det har under årens lopp passerat mängder av mer eller mindre trovärdiga eller låt oss säga fantasifulla böcker om Diana, "folkets egen prinsessa" enligt PM Tony Blair, och både hon och hennes dåvarande make "talade ut" i TV-intervjuer och också i varsin memoarbok, och tro mig, jag har läst åtskilligt om och av paret ifråga.

Vid mitt senaste besök på biblioteket gick jag som vanligt också till hyllan "biografier och memoarer" och tittade lite förstrött om det kommit in några nyheter. Plötsligt föll mina ögon på en rygg

"Diana"! Nej, inte en till, tänkte jag som verkligen anser mig ha läst färdigt om just henne. Men jag tittade i alla fall i boken och började skratta . . . Och nu har jag både lånat och läst den.

Författarinnan J. Burchill är en rödglödgad (nåja, kanske bara lite rosafärgad) republikan och hon har vinklat sin story på ett helt nytt sätt och gett en bakgrund till väldigt många saker man undrat över. Hur kunde t.ex. två så omaka människor över huvud taget komma att gifta sig med varandra?

Här får vi hela storyn, sedd från insidan och efter ett gediget researcharbete.

Men det nya är att vi får en inblick i ett hov och en tungrodd administration, som man bara inte trodde kunde existera anno 2014! Vissa funktionärer har titlar som egentligen bara är någon form av hedersutmärkelser, som t.ex. "woman of the bedroom" som inte betyder någon kunglig mätress, eller "silverstick in waiting" – en titel som förlorar sig åtskilliga hundra år bakåt i tiden.

Hon beskriver dessutom allting med en humor som är minst sagt smittsam! Jag tror inte jag skratat så mycket sen jag läste "Hundraåringen". Så läs den – den är både lättsam och informativ!

För övrigt hoppas jag att vi alla får en vacker höst, den årstid som jag har en känsla av att åtminstone vi 80-plussare njuter mer av än sommarhettan!

Hej då!

Ulla

Ur
Gunilla Dahlgrens
Lilla fruntimret & Amor

? Gåtfullt ?

av Birgitta Hede

Den här gången ska svaren bli pojknamn.

1. Blir han rädd när det gör under oväder.
2. Finner han fågelägg i.
3. Ser han i Furuvik.
4. Tar han på Gotland till sin mineralsamling.
5. Åter han kanske till frukost.
6. Vem då?
7. Han är i början av året men i slutet av början.
8. Var ska jag placera den här? Jo, där borta kan du . . .

Svaren kommer i nästa nummer, men det blir inte längre några vinster.

Frågor och kommentarer kan mejlas till birgitta.hede@bahnhof.se.

Svar på gåtorna i aprilnumret:

1. Blandade karameller **Gotttröra**
2. Varm dryck med lågt pH. **Surte**
3. En alldeles rak kust **Kivik**
4. Donera liten kroppsdel **Geta**
5. Lägg till strömla **Ockelbo**
6. Skäl utan k **Orsa**
7. Finkornigt material för skoj **Leksand**
8. Moses brorsa har en stuga **Aronstorp**

Äta bör man . . . och gärna tillsammans!

Torsdagen 25 september träffas vi **kl 13** på Karlskoga Golfkrog, Valåsen (tel 0586-333 55).

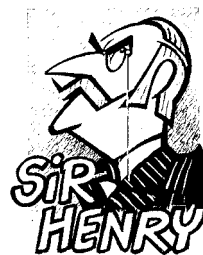
För **85 kr** äter vi lunchbuffé med två huvudrätter, sallad, måltidsdryck, nybakat bröd och kaffe med kaka.

Anmälan senast **tisdag 23 september** till exp. e-post spfkarskoga@telia.com eller tel 302 40.

Meddela samtidigt om du vill åka med i en bil eller har plats för passagerare i din bil. Vi föreslår att man betalar **20 kr** till bilföraren.

Ingall Ericson och Ulla Forsling

Sir Henry vet att livet på landet minsann inte är händelselöst.

Bonden sätter tummarna i västen och tittar ut över ägorna i det strilande regnet och filosoferar:

– Ja du Gud, det här regnet gör gott för mina potatisar - och för grannens torra hö.

Vid ett tillfälle råkade torpare Johan Persson i slagsmål varvid han fick en butelj i skallen. Det blev ett ordentligt sår, men att gå till läkare var det inte tal om. Någon vecka senare sa i alla fall frun ifrån:

– Nu får du nog allt gå till doktorn ändå, Johan, eller också får du ligga på golvet, för nu har du redan skurit sönder tre örngott med alla glasflisorna som du har i skallen!

Bonden hade sällskap med en officer på tåget mellan Malmö och Eslöv. När de passerade Lund och monumentet över slaget därstädes sa officeren:

– När jag ser monumentet kommer jag att tänka på att i det slaget dog faktiskt 300 000 man, bland dem min farfars farfars far, förresten.

Då svarade bonden föga imponerad:

– Ja, Lund är en farlig stad. Jag var där i förra veckan och då blev jag av med ett paraply.

Jönsson gick till grannen Persson och fru Persson öppnade. Då säger Jönsson:

– Är Persson hemma?

– Nej, vet du Jönsson, Persson dog i natt.

– Dog Persson i natt?

– Ja, han dog i natt.

– . . . Han sa inte något om en burk färg?

– Hur klarade sig din lada egentligen i stormen?

– Jag vet inte.

– Vet du inte?

– Nej, jag har inte hittat den än.

En bonde i Asarum hade gått bort. Det var gravöl i vanlig ordning och en granne till den bortgångne ville gärna hålla ett fint tal och sa:

– Ja du Olof, det var allt synd att du skulle dö i år när du fick så fin potatis.

Saxat ur Veteranen på nätet

Okej vara fördomsfull mot äldre?

Ingen vill vara rasist. Alla är för jämställdhet. Men att se ner på äldre verkar helt accepterat. Det är så normalt att man knappt tänker på det. En snabb titt i dagens tidningar ger oss några sådana små antydningar. Aftonbladets ledarskribent: Margot Wallström är visserligen bra, men borde inte Löfven valt någon "yngre och kaxigare?" DN skriver att "Nu tvingas skolorna ta in pensionärer och obehöriga vikarier". Det är alltså pensionerade lärare de talar om.

Är det dags att skrota landstingen?

Lägg ner landstingen, kräver SPF i sitt valmanifest. Samma slutsats drog experterna Yngve Gustafson, Jane Lindell Ljunggren och Gösta Bucht när de diskuterade framtidens äldreomsorg. "Vård och omsorg i Sverige ges på olika villkor beroende på var i landet du bor, helt i strid med vad lagen säger. Det är orimligt", säger Gösta Bucht.

Samhällsservicen försämras för dem som saknar dator

I digitaliseringens spår försvinner brevlådor och kontanter med politikernas goda minne. Samtidigt växer klyftorna mellan starka och svaga grupper. Över en miljon står utanför internet. Vem tar ansvar för dem?

Välkommen till Karlskogas största Wellness Center!

Vill Du också prova Easyline?

Ring vår reception på telefon 0586-339 00 och fråga efter Bodil, så får Du en personlig genomgång.

Centrumleden 21 A
Kulanhuset
Telefon 339 00

Välkommen!

Ditt besök hos oss ska bli Din bästa stund idag.